

<https://dyrenesrett.com/>

DYRENES RETT - Org.nr. 919952776 - Tlf. 938 851 82 - Brufjordv. 614, 6942 Svortevik -
dyrenes.rost@gmail.com

Innspill til stortingsmelding om dyrevelferd

Vi sender et innspill til Nærings- og fiskeridepartementet angående fiskevelferd, med temaene fiskeoppdrett og fang og slipp.

Lov om dyrevelferd (dyrevelferdsloven) omfatter blant annet fisk, tifotkreps og blekksprut. Lovens § 3 slår fast at dyr har egenverdi uavhengig av den nytteverdien de måtte ha for mennesker. Dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger. Lovens § 23 stiller krav om at dyr skal holdes i miljø som gir god velferd ut fra artstypiske og individuelle behov.

Fisk og smertefølelse:

Victoria Braithwaite, professor ved Institutt for biologi ved Universitetet i Bergen, har forsket på smerterespons hos ørret.

Forskeren fant at ørret har en bestemt type smertenerver hvis eneste funksjon er å sende smertesignaler til hjernen, i likhet med fugler og pattedyr. Andre nevrologiske studier har vist at fisk har smertesentre i hjernen. Etter at disse er fjernet, viser fisken ikke lenger smertereaksjoner.

I et (stygt) forsøk smurte Braithwaite eddik og gift fra bier på fiskens lepper. Fisken viste tydelig smertereaksjoner. Den gned leppene mot bunnen av karet og spiste ikke på flere timer. For å teste om responsen kunne være mer enn refleks, utførte forskeren et mer komplisert eksperiment. Det ble plassert ut legofigurer i fisketanken. Vanligvis tar det lang tid før fisken tør å nærme seg nye objekter, men etter at ørreten fikk smurt eddik og biegift på leppene, mistet de fatningen og brydde seg ikke om sine nye omgivelser. De klarte ikke å konsentrere seg om potensielle farer. Etter at de fikk morfin og smertene forsvant, begynte de å oppføre seg normalt igjen.

Konklusjonen på forskningen er at fisk føler smerte, og at de er bevisste sin egen tilstand.

[- Fisk føler smerte \(forskning.no\)](#)

Havforskningsinstituttet skriver at fisk har et rikt utvalg av sanser og en relativt stor hjerne. Den har også gode læringsevner og hukommelse, og har avansert individuell og sosial atferd. Mye tyder derfor på at fisk har en kvalitativ bevisst opplevelse av å være til og at det er relevant å bekymre seg for deres velferd.

[Fiskevelferd | Havforskningsinstituttet \(hi.no\)](#)

Med tanke på at fisk lider på tilsvarende måte som andre dyr, er det ikke mulig å forsvare lidelsene som fisk utsettes for i stort omfang i oppdrettsnæringen og under fang og slipp.

Fiskeoppdrett

I Norge fremavles og slaktes flere hundre millioner oppdrettsfisk hvert år. Den intensive driften fører til sykdommer, parasitter, redusert vekst, apati, adferdsforstyrrelser og skader på finner og hud. Disse typiske produksjonslidelsene forekommer sjelden eller aldri hos villfisk.

Sykdommer, parasitter og skader som oppstår ved håndtering og transport, er blant årsakene til at ca. 60 millioner (15–20 %) av laksen dør før de når slaktestørrelse.

Eksempler på produksjonslidelser er rygggradsdeformasjoner, senskader fra virusinfeksjoner og perioder med sår i huden på grunn av bakterieinfeksjoner.

I merdene ble det i 2018 brukt rundt 12 millioner leppefisk og over 30 millioner oppdrettet rognkjeks. Dette er rensefisk som spiser lakselus fra huden til laksen. De gjør en nyttig jobb, men svært mange blir syke og dør.

[Fiskevelferd | Havforskningsinstituttet \(hi.no\)](https://hi.no)

Miljøkonsekvensene av oppdrettsnæringen er store for villaks og vassdrag.

Rømming av fisk og spredning av lakselus gir store påvirkninger på villaks. Utslipp av fôrrester, ekskrementer fra fisken, kjemikalier, legemidler og andre fremmedstoffer påvirker det marine miljøet. Støy og arealbeslag kan påvirke sjøfugl.

[Akvakultur - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](https://miljodirektoratet.no)

I tillegg krever oppdrettsnæringen store mengder råstoff fra havet, i form av krill og småfisk. Dette går ut over mattilgangen for sjøfugler og andre marine arter.

Dyrevelferdsloven har som forutsetning at dyr bare skal holdes hvis de kan tilpasse seg holdet på en dyrevelferdsmessig forsvarlig måte. Sykdommer, stress og skader på oppdrettsfisk viser at den ikke klarer å tilpasse seg holdet. Konsekvensen av dette, dersom man skal følge dyrevelferdsloven og ta hensyn til de store negative miljøkonsekvensene av oppdrettsnæringen, bør være at næringen fases ut.

Fang og slipp

De siste tiårene er det blitt stadig vanligere å slippe laksen tilbake i elvene etter at den har kjempet for livet, ofte fra 20 minutter til tre kvarter. En del fisker dør kort tid etter utsetting, av skader og/eller utmattelse, mens andre dør av senskader fra kroken eller skader på indre organer.

[Catch and release: Lek med en laks som kjemper for livet, bidrar til å gi fisket et dårlig omdømme | IntraFish.no](https://intrafish.no)

Fang og slipp-fisket foreslås for bruk i sårbare fiskebestander som har et særlig behov for vern. I stedet for å verne fisken mot påkjenninger, utsettes de for påkjenninger, og mange påføres skader og død.

Fisk er tilkjent egenverdi og skal beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger. Dyrevelferdslovens bestemmelser, som omfatter fisk, er ikke forenlige med et fiske som går ut på å leke med fisken og påføre den stress og smerter for sportens del.

Forsøk har vist at fang og slipp er verre enn antatt. Fisk som blir tatt opp i luft og håndtert av mennesker, blir veldig stresset. Når den slippes ut igjen, svømmer den tregere, og kan lettere bli bytte for andre fisker. Undersøkelser viser at de mest stressede fiskene svømte ned til havbunnen og ble liggende der en stund for å komme seg etter påkjeningene.

[Fang-og-slipp-fiske er verre for fisk enn antatt - Fiskeavisen.no](https://www.fiskeavisen.no)

Det er stor forskjell på hvordan de ulike artene tåler fang og slipp. Uer klarer ikke å dykke ned igjen etter å ha blitt tatt opp fra dypet. Arter med svømmeblære, som torsk, får barotraume eller dykkersyken når de tas opp fra dypet, men det hevdes at de fleste likevel overlever. Men forskerne ser ikke på stress, endret adferd eller indre skader som ikke synes.

[Havforskerne vil ha mer forskning på fang og slipp | Fiskeribladet](#)

Rendyrket fang og slipp - der målet kun er å oppleve spenningen ved fisket, for så å slippe fisken ut igjen - er i strid med dyrevelferdsloven og forbudt i Norge. Likevel foregår dette i stort omfang. Mattilsynet, som forvalter lovverket om dyrevelferd, bør følge opp når de får konkrete meldinger om lovstridig fang og slipp.

Fisk føler smerte og lider på tilsvarende måte som landdyr. Selv om de lever i et annet element, er deres opplevelser ved å få en krok i munnen, bli trukket mot overflata og håndtert av mennesker, sammenlignbart med det som et landdyr ville ha opplevd i en tilsvarende situasjon. For sportsfiskeren innebærer fang og slipp spenning og fornøyelse, men for fisken er det en kamp på liv og død, som for mange fisker ender i lidelser og død.

Fang og slipp er dyrplageri i underholdningsøyemed. Nytteverdien for sportsfiskerne veier ikke opp for påkjeningene og lidelsene som fiskene utsettes for. Dyr skal ikke utsettes for fare for unødige påkjeninger og belastninger. Fang og slipp strider mot dyrevelferdsloven og bør som sportsgren forbys.

Vi håper at dyrevelferdsmeldingen vil løfte opp fiskevelferd, med bakgrunn i at fisk etter alt å dømme lider på tilsvarende måte som landdyr.

Vennlig hilsen
for Dyrenes Rett
Jenny Rolness